

diskrimināciju seksuālās orientācijas vai dzimuma identitātes dēļ, kā arī ES piecu gadu stratēģija par sieviešu un vīriešu vienlīdzības veicināšanu. Turklāt daudzējādā diskriminācija joprojām ir reāla parādība, kas ir nepietiekami atspoguļota ES un tās dalībvalstu tiesiskajā regulējumā, kā arī tiesu un vienlīdzības iestāžu īstenotajā pieejā. Turpmākajos gados būs jāstrādā pie izpratnes un informētības par daudzējādu diskrimināciju palielināšanas, kā arī šo aspektu iekļaušanas tiesiskajā procesā.

Rasisma un etniskās diskriminācijas jomā atsevišķas dalībvalstis veiksmīgi izmantoja diskriminācijas pārbaudes metodes, lai uzraudzītu diskriminācijas izplatību un pierādītu, ka nodarbinātības un mācību nozarē pastāv diskriminējoša prakse. Tā kā šī pārbaude ir guvusi panākumus, sagaidāms, ka tās izplatība ES pieaugs. Daudzās dalībvalstīs neatrisināta problēma joprojām ir pēc rases vai etniskās izcelsmes sagrupētu datu apkopošana atbilstīgi ieteikumiem, ko sniegušas Eiropas Padomes Eiropas Komisija cīņai pret rasismu un neiecietību (ECRI) un ANO Rasu diskriminācijas izskaušanas komiteja. Tā kā daudzviet Eiropā vēl arvien tiek izdarīti rasistiski noziegumi, daudzām dalībvalstīm joprojām ir jāaņem pret tiem vērsties arī krimināltiesību jomā atbilstīgi ES Pamatlēmumam un Eiropas Padomes Konvencijai par kibernetiskajiem noziegumiem.

Savukārt attiecībā uz **ES pilsoņu līdzdalību Eiropas Savienības demokrātiskās darbības nodrošināšanā** būtisks sasniegums bija Regulas par Eiropas pilsoņu iniciatīvu pieņemšana. Pēc regulas ieviešanas ES dalībvalstīm ir jāsakārto valsts iekšējā struktūra un procedūras, lai atvieglotu pilsoņu iniciatīvas sākšanu vajadzīgā viena miliona parakstu savākšanu. Tomēr pilsoņu iniciatīvai vajadzētu veicināt lielāku ES pilsoņu informētību par svarīgiem ar Eiropas integrāciju saistītiem jautājumiem.

Tiesas iestāžu pieejamības jomā dalībvalstīs joprojām ir jāturpina tiesu sistēmu reformas, jo īpaši attiecībā uz tiesvedības pārmērīgo ilgumu. Šajā jomā jāņem vērā reformas, kas tiek īstenotas ECT, lai novērstu neizskatīto lietu pārmērīgo skaitu. Samazināt ECT noslogojumu izdosies tikai nodrošinot pienācīgas valsts tiesu sistēmas. Risināt sistēmiskas problēmas valsts līmenī var palīdzēt arī citu valsts mehānismu, jo īpaši vienlīdzības veicināšanas iestāžu un CVAI, nostiprināšana. Vēl nav zināms, vai laikā, kad dominē iepriekš minētie pasākumi, ES dalībvalstīs turpinās darbu pie CVAI nostiprināšanas.

Atsveidzot, **cietušo aizsardzības** jomā ir panākti daudzsološi sasniegumi gan ES, gan dalībvalstu līmenī. Iniciatīvu par aizdomās turēto un apsūdzēto personu tiesībām (jo īpaši „Ceļveža”) īstenošanu veicinātu paralēli sasniegumi cietušo personu tiesību jomā, tādējādi veicinot skaidrāku un vispārējāku tiesību aktu izstrādi gan par aizdomās turēto un apsūdzēto personu tiesībām, gan par cietušo un liecinieku tiesībām. Gaidāmā „Eiropas drošības aptauja”, kā arī FRA aptauja par vardarbību pret sievietēm, tostarp vardarbību bērnībā un veidiem, kā cietušie paziņo par vardarbību, radīs priekšstatu par to, kā cietušie izmanto savas tiesības praksē.

3. tabula. Pārskats par uzraudzības ziņojumiem par ES dalībvalstīm un Horvātiju, kas sagatavoti ANO un Eiropas Padomes īstenotajās uzraudzības procedūrās 2010. gadā; iedalījums pa valstīm

	RDİK	CTK	ESKTK	SDİK	KPS	BTK	BTK-FP-BT	VPP	EKSN	RMVEK	PKNMJ	EKRN	Kopā
Austrija					✓				✓			✓	3
Beļģija		✓				✓	✓		✓				4
Bulgārija								✓	✓		✓		3
Kipra											✓		1
Čehijas Republika				✓					✓				2
Dānija	✓									✓			2
Igaunija	✓	✓					✓						3
Somija											✓		1
Francija	✓				✓							✓	3
Vācija											✓		1
Griekija									✓				0
Ungārija		✓							✓		✓		3
Īrija													0
Itālija									✓		✓		3
Latvija													0
Lietuva													0
Luksemburga									✓	✓			2
Malta				✓									1
Nīderlande	✓		✓	✓									3
Polija		✓										✓	2
Portugāle													0
Rumānija	✓								✓				2
Slovākija	✓								✓		✓		3
Slovēnija	✓												2
Spānija						✓							2
Zviedrija								✓					1
Apvienotā Karaliste												✓	1
Horvātija*								✓		✓	✓		3
Kopā	7	4	1	3	2	2	2	6	9	3	8	4	51

Piezīme: * Saskaņā ar FRA Dibināšanas regulas (EK) Nr. 168/2007 28. pantu Horvātija kā ES kandidātvalsts drīkst piedalīties aģentūras darbībā.

✓ = uzraudzības ziņojums pieņemts 2010. gadā

- RDİK Rasu diskriminācijas izskaušanas komiteja (CERD)
 CTK Cilvēktiesību komiteja (Starptautiskā pakta par pilsoniskajām un politiskajām tiesībām (ICCPR) uzraudzības iestāde) (HRC)
 ESKTK Ekonomisko, sociālo un kultūras tiesību komiteja (CESCR)
 SDİK Sieviešu diskriminācijas izskaušanas komiteja (CEDAW)
 KPS Komiteja pret spīdzināšanu (CAT)
 BTK Bērna tiesību komiteja (CRC)
 BTK-FP-BT Bērna tiesību komiteja (uzrauga Fakultatīvā protokola par bērnu tirdzniecību ievērošanu) (CRC-OP-SC)
 VPP Vispārējais periodiskais pārskats (UPR)
 EKSN Eiropas Konvencija par spīdzināšanas novēršanu (ECPT)
 RMVEK Reģionālo un mazākumtautību valodu ekspertu komiteja (ECRML)
 PKNMJ Padomdevēja komiteja nacionālo minoritāšu jautājumos (FCNM)
 ECRI Eiropas Komisija pret rasismu un neiecietību (ECRI)

Tulkojums nav pārbaudīts

Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra

Pamattiesības: galvenie sasniegumi tiesību aktu un politikas izstrādes jomā 2010. gadā

2012 — 27 lpp. — 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9239-122-5

doi: 10.2811/31788

Liela daļa papildu informācijas par Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūru ir pieejama internetā. Tai var piekļūt *FRA* tīmekļa vietnē fra.europa.eu.

Kā saņemt ES izdevumus

Bezmaksas publikācijas:

- izmantojot *EU Bookshop* (<http://bookshop.europa.eu/lv/home/>);
- Eiropas Savienības pārstāvniecībās un delegācijās. Informāciju saziņai varat iegūt internetā (<http://ec.europa.eu>) vai sūtot faksu uz +352 2929-42758.

Maksas publikācijas:

- izmantojot *EU Bookshop* (<http://http://bookshop.europa.eu/lv/home/>).

Maksas abonementi (piemēram, ikgadējie *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* izdevumi un Eiropas Savienības Tiesas judikatūras krājumi):

- izmantojot Eiropas Savienības Publikāciju biroja tirdzniecības aģentus (http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm).

2010. gads bija pirmais gads, kurā Eiropas Savienība (ES) darbojās, pamatojoties uz savu juridiski saistošu tiesību hartu — ES Pamattiesību hartu. Šajā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūras gada pārskata kopsavilkumā īpaši izceltas svarīgākās pārmaiņas politiskajā un tiesiskajā jomā ES un tās dalībvalstīs, kuras tiecas īstenot savas saistības pamattiesību jomā. 2010. gadā tika panākts progress daudzās jomās, tostarp tika nostiprināta pamattiesību pārbaude ES tiesību aktu priekšlikumos un pieņemta regula par pilsoņu iniciatīvu, kas ir jauns un nozīmīgs ES līdzdalības demokrātijas instruments. Sasniegumus papildināja arī vairāku dalībvalstu centieni nostiprināt vai izveidot cilvēktiesību aizsardzības iestādes, kā arī ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām (KPIT) ratificēšana ES.

Tomēr nav pamata ieslīgt pašapmierinātībā. Pamattiesību jomā ES joprojām pastāv dažādas satraucošas problēmas, piemēram, romu kopienu pastāvīga un galēja nabadzība un sociālā atstumtība, kā arī patvēruma meklētāju apstākļu pasliktināšanās atsevišķās dalībvalstīs. Eiropas Cilvēktiesību tiesa 2010. gadā pasludināja vairāk nekā 600 spriedumus par cilvēktiesību pārkāpumiem, pieņemot nolēmumus pret gandrīz visām 27 ES dalībvalstīm.

Šajā kopsavilkumā ir aplūkoti īpaši izvēlēti svarīgākie pamattiesību jomas aspekti, pievēršoties šādiem tematiem: patvēruma, imigrācija un integrācija; robežkontrole un vīzu politika; informācijas sabiedrība un datu aizsardzība; bērna tiesības un bērnu aizsardzība; vienlīdzība un diskriminācijas aizliegums; rasisms un etniskā diskriminācija; ES pilsoņu līdzdalība Eiropas Savienības demokrātiskas darbības nodrošināšanā; efektīvas un neatkarīgas tiesas pieejamība; cietušo personu aizsardzība.

Publikāciju birojs

EIROPAS SAVIENĪBAS PAMATTIESĪBU AĢENTŪRA

Schwarzenbergplatz 11 - 1040 Vīne — Austrija
Tālr.: +43 (1) 580 30-60 — Fakss: +43 (1) 580 30-693
fra.europa.eu — info@fra.europa.eu
facebook.com/fundamentalrights
twitter.com/EURightsAgency